

Verslag Deskundigengroep Dierziekten risicobeoordeling 12 juli 2022

Aanwezig: Arjan Stegeman (voorzitter), Nancy Beerens, Erik van Geloof, Francisca Velkers, Sjaak de Wit, Roy Slaterus, Wendy Wolters, Roxani Rijnveld (secretariaat)

Afwezig: Ron Fouchier, Mart de Jong

Inleiding

De vorige bijeenkomst van deskundigen is geweest op 22 juni jl. Sinds die tijd is er nog één besmetting geweest bij een hobbyhouderij in Watergang, Noord-Holland. Er worden nog steeds dode wilde vogels gevonden die besmet zijn met HPAI type H5.

LNV heeft een aantal vragen opgesteld die worden voorgelegd aan de deskundigengroep dierziekten. Kunt u de antwoorden toelichten en in de beantwoording van de vragen onderscheid maken tussen de inschatting van de kans en de onzekerheid die bestaat in deze inschatting?

Vragen en verslag

1. Hoe duidt u de huidige HPAI epidemiologische situatie in Nederland?

- a. Gehouden vogels
- b. Wilde vogels

Op 5 juli 2022 was er nog een besmetting bij een grote hobbyhouderij in Watergang. Verder zijn er geen besmettingen bij gehouden vogels geweest de afgelopen 3 weken. In wilde vogels is er nog steeds sterfte ten gevolge van vogelgriep. De afgelopen drie weken zijn er 58 dood gevonden vogels getest waarvan 20 positief testten op AI virus. Het percentage positieve vogels onder de ingezonden vogels is daarmee gedaald van ongeveer 2/3 naar 1/3. Het betreft verschillende soorten; Visdief, Jan-van-gent, Ooievaar, Fuut, Zeearend, Canadese Gans, Knobbelswaan. De vondsten werden gedaan in verschillende provincies: Overijssel, Noord-Holland, Groningen, en Friesland. Ook zijn er nog meldingen van dode vogels uit de Zuid-Hollandse delta, grenzend aan Zeeland. Binnen een provincie kunnen lokaal grote verschillen bestaan tussen gebieden met verhoogde vogelsterfte en gebieden zonder, ook binnen watervogelrijke gebieden. Daarnaast kan niet uitgesloten worden dat er minder dode vogels ingestuurd worden om getest te worden; bij warm zomerweer vergaan kadavers sneller.

2. Geeft de ontwikkeling in de afgelopen drie weken aanleiding om de risico-inschatting van 22 juni jl. aan te passen?

Ja, de situatie is wat veranderd ten aanzien van de laatste beoordeling. De hoge temperaturen zorgen ervoor dat het virus buiten de gastheer niet lang infectieus blijft; dit maakt de kans op besmettingen van bedrijven in de omgeving kleiner. Ook zijn de vogelsoorten waar het virus momenteel het meest lijkt voor te komen, soorten die zich vooral ophouden in de kustprovincies en bij grote open wateren in het binnenland. Het Waddengebied is een belangrijk gebied waar altijd veel vogels aanwezig zijn, bijvoorbeeld Arctische steltlopers die in juli en augustus arriveren om aan te vetten.

De kans op besmetting van een bedrijf neemt meer landinwaarts af. Een aantal van de soorten die nu nog gevonden worden, zoals Jan-van-gent en Grote Stern (die in juni in grote aantallen dood gevonden werd), komt vooral voor bij de kust. Visdieven zien we ook vooral in de kustgebieden, maar komen ook landinwaarts nog voor. Daarnaast kunnen ook soorten als ganzen, eenden en zwanen nog steeds besmet raken met vogelgriep; het is bekend dat dit niet altijd gepaard gaat met sterfte.

In voorgaande jaren werd de ophokplicht stapsgewijs ingetrokken. Op 28 juni jl. is in de volgende regio's de ophokplicht ingetrokken: 4, 5, 8, 11, 17, 18, 20.

In regio's 4, 5, 15 en 20 zijn sinds oktober 2021 geen uitbraken geweest bij gehouden vogels. In regio's 8, 11, 17, 18 en 19 is de laatste uitbraak meer dan twee maanden geleden. Dat geldt ook voor de regio's in waterrijke gebieden: regio's: 3, 4, 12, 14, 16.

De laatste uitbraken waren in regio's 1, 2, 6, 7, en 9.

De vondsten van wilde vogels in de afgelopen maand bij de NVWA gemeld zijn, zijn weergegeven in de kaart (bijlage).

3. *Voor welke regio's is de kans op vogelgriepbesmetting van een pluimveebedrijf veranderd ten opzichte van uw beoordeling op 22 juni jl.?*

4. *Kunt u voor die regio's aangeven hoe groot u die kans acht:*

a. (indien van toepassing) als de ophokplicht daar van toepassing blijft

b. als de ophokplicht daar wordt opgeheven

Voor de regio's 7, 10, 13 en 16 wordt, net als voor de regio's 4, 5, 8, 11, 17, 18, 19 en 20, de kans dat een bedrijf in de regio's besmet raakt ingeschat als laag tot matig met een grote onzekerheid. Als hier de ophokplicht wordt opgeheven, stijgt die naar een matige kans met een grote onzekerheid. De onzekerheid heeft vooral te maken met de bewegingen van wilde vogels die in deze periode na het broedseizoen weer toenemen. In de overige regio's blijft de kans op een infectie medium tot hoog in de huidige situatie en wordt de kans op infectie van een bedrijf in de regio's ingeschat als hoog als de ophokplicht wordt opgeheven.

De reden dat in de regio's 7, 10, 13 en 16 de kans op besmetting van een bedrijf wordt bijgesteld naar laag tot matig is dat er de afgelopen maand geen dode wilde vogels met vogelgriep meer zijn vastgesteld, het virus in de omgeving minder lang infectieus blijft door de hoge temperaturen en gezien de soorten vogels die positief getest worden ook verwacht wordt dat het risico meer landinwaarts afneemt. Dit is ook het beeld dat in heel Europa wordt gezien, waarbij vooral vogelgriepgevallen langs de kust en in waterrijke gebieden worden gezien.

Tegelijkertijd kan in bepaalde gebieden binnen deze regio's het risico toch hoger zijn. Rondom grote waterpartijen zal de kans op besmetting groter zijn dan daarbuiten. In het algemeen geldt dat binnen 5 km van grote waterpartijen de kans op besmetting van een bedrijf groter is dan in gebieden daarbuiten.

Door het bovengenoemde is het moeilijk om voor de gegeven regio's als geheel een goede inschatting te maken van de kans op een besmetting van een bedrijf, omdat de regio's niet bepaald zijn aan de hand van de hoeveelheid water of het voorkomen van watervogels. Binnen een regio kunnen de verschillen daardoor aanzienlijk zijn.

Hoewel bij de vorige beoordeling besloten is de huidige regio-indeling voor dat moment aan te houden, is het voor de toekomst toch zinvol om, op grond van alle gegevens die de afgelopen tijd verzameld zijn, in de komende maanden te kijken naar een begrenzing van regio's die meer past bij de verwachte mate van aanwezigheid van vogelgriepvirus.

De 20 regio's in Nederland

Compartimenten Nederland

Legende

Compartimenten

Auteurs: **Caen**
Datum: 17-11-2020
Schaal (A3): 1:1.425.000

Vertrouwelijk
Het is niet toegestaan deze kaart te kopiëren, verspreiden of openbaar te maken.
© 2020 Compartmenten Nederland - Alleen te gebruiken voor de 20